

MỤC LỤC

Sand (cát).....	2
Cách nhìn mới về cuộc sống	3
Hóa đơn	5
Vết sẹo	7
Bức tranh người con trai	8
Những viên sỏi thân.....	11
Phần thưởng	13
Vết thương	14
Gánh xiếc	16
Mẹ con Đậu Đũa.....	18
Người học trò cũ của thầy Thân	24
Vai Diễn cuối cùng	29
Giúp đỡ người đã giúp đỡ mình	31
Tuyệt vời.....	35
Bữa tiệc ngày cưới.....	36
Mảnh đĩa vỡ.....	39
Chút suy tư trong ngày.....	41
Hai viên gạch xấu xí	43
Sống trọn vẹn từng ngày	45
Cô gái có một bông hồng.....	47
Điều quan trọng nhất cuộc đời bạn là gì?.....	49
Chuyện cây táo	51

SAND (CÁT)

Một câu chuyện kể rằng, có 2 người bạn thân cùng bị lạc đường trong sa mạc. Họ cứ đi đi mãi và tới 1 thời điểm trong cuộc hành trình, họ bắt đầu tranh cãi với nhau xem đi hướng nào để thoát ra. Không kiềm chế được sự bực tức và tuyệt vọng, 1 người đã tát vào mặt người kia. Người bị đánh rất đau nhưng không nói gì, chỉ viết 1 dòng trên cát: Hôm nay, người bạn thân nhất đã tát tôi.

Họ lại đi tiếp và đến được 1 ốc đảo với 1 hồ nước lớn. Người bạn lúc này bị đánh vì vội vàng uống nước và tắm rửa nên đã bị trượt chân và đang chìm dần. Người bạn kia vội nhảy xuống cứu anh ta lên. Khi mọi sự đã qua, người bạn lúc trước bị đánh đã khắc 1 dòng chữ lên 1 phiến đá: Hôm nay người bạn thân nhất đã cứu tôi. Người bạn đã đánh và cũng đã cứu anh ta thực sự ngạc nhiên nên hỏi: "Tại sao khi tớ đánh cậu ,cậu viết lên cát,còn bây giờ cậu lại khắc lên phiến đá?"

Người kia mỉm cười đáp:" Khi 1 người bạn làm ta đau,hãy viết lên cát để ngọn gió của sự tha thứ thổi qua mang nó đi cùng. Còn khi điều tốt lành đến, chúng ta hãy khắc nó lên đá,như khắc thành kỉ niệm trong tim vậy, không cơn gió nào có thể xóa đi được!" Liệu chúng ta có thể: "Học được cách viết trên cát" không?

CÁCH NHÌN MỚI VỀ CUỘC SỐNG

Khi tôi bắt đầu tập đạp xe đạp cách đây vài năm, tôi không bao giờ nghĩ rằng chuyện tôi luyện tập đạp xe sẽ trở thành một điều gì lớn hơn là một vài cuộc xe lòng vòng. Nhưng khi tôi khỏe lên, bạn bè tôi khuyến khích tôi nâng cao mức tập luyện và thử sức với vài cuộc đường dài.

Cuộc thử sức đầu tiên là đoạn đường 150 dặm (hơn 200km), MS-150, một cuộc đua xe hàng năm quyên góp tiền cho việc nghiên cứu chống lại bệnh xơ cứng. Khi tôi mới đăng ký dự thi, ý tưởng này dường như rất tuyệt vời - ủng hộ quyên góp cho một việc từ thiện khi chạy xe đường dài - và tôi rất háng hái luyện tập. Nhưng khi cuộc đua đến, sự thiếu tự tin đã chiến thắng trong tôi. Tôi vẫn muốn quyên góp cho việc từ thiện, nhưng tôi không còn muốn chạy một đoạn đường dài như vậy trong suốt hai ngày liền.

Cuộc đua bắt đầu vào sáng ngày Chủ nhật tại vùng quê Georgia yên bình, và trong vài giờ đầu tiên tôi cảm thấy thật tuyệt vời. Đây chính là điều mà tôi tưởng tượng, và tinh thần của tôi rất mạnh mẽ. Nhưng vào cuối ngày, tôi cảm thấy quá kiệt sức, nóng nảy.

Nếu ai đó tin rằng thể xác được nối với linh hồn, tôi đây sẽ là một ví dụ cụ thể. Mỗi điều than thở mà não đưa ra dường như đi thẳng tới hai chân tôi. "Mình không thể chịu nổi nữa," thì chân bắt đầu một cơn chuột rút, và "những người khác đều giỏi hơn mình" được tiếp theo là cảm giác hụt hơi, thiếu dưỡng khí.

Tôi muốn bỏ cuộc. Lên đến đỉnh đồi, cảnh hoàng hôn tuyệt đẹp nơi chân trời xa đã giúp tôi đi tiếp được vài phút nữa. Khi đó tôi bỗng chú ý một vận động viên trước tôi một khoảng xa, đang đạp xe rất chậm trong bóng chiều đỏ rực. Tôi cảm thấy người này có điều gì đó khác lạ, nhưng tôi không rõ là điều gì. Vì thế tôi cố chạy đuổi theo. Cô ta đang chạy, đạp chậm nhưng đều đều vững vàng, với khuôn mặt

mỉm cười nhẹ nhàng và cương quyết – và rồi tôi nhận thấy rằng cô ấy chỉ có một chân.

Sự tập trung của tôi thay đổi ngay lập tức. Cả ngày tôi không tin tưởng vào thể xác của chính mình. Nhưng bây giờ tôi đã biết - không phải là thể xác mà chính là ý chí sẽ giúp tôi đạt được đích đến của mình.

Cả ngày hôm sau mưa. Tôi không trông thấy người nữ vận động viên một chân nữa, nhưng tôi tiếp tục chạy mà không than thở, vì tôi biết rằng cô ấy đang cùng với tôi ở đâu đó trên đoạn đường. Và vào cuối ngày, vẫn cảm thấy mạnh mẽ, tôi đã hoàn tất được 150 dặm của mình.

HÓA ĐƠN

Peter là con trai của một chủ cửa hàng bách hóa nhỏ ở đầu phố. Cậu thường đến cửa hàng của mẹ chơi. Mỗi ngày cửa hàng đều có không ít những hóa đơn trả tiền hoặc thu tiền hàng cần thanh toán hoặc chuyển đến khách hàng. Peter thường được mẹ giao nhiệm vụ đem những hóa đơn đó đến bưu điện gửi. Dần dà việc này khiến cậu cảm thấy dường như mình cũng đã trở thành một nhà kinh doanh nhỏ. Ngày kia Peter nghĩ: mình cũng viết một hóa đơn gửi cho mẹ, trong đó viết rõ những khoản mà mẹ phải trả cho mình về những gì mình đã giúp mẹ mỗi ngày. Sáng hôm sau mẹ cậu nhận được hóa đơn đó ghi rõ:

"Mẹ cần thanh toán cho con trai Peter những khoản như sau:

- Vận chuyển đồ dùng về nhà: 2 đồng*
  - Đem thư đến bưu điện gửi: 1 đồng*
  - Giúp người lớn dọn dẹp vườn hoa: 2 đồng*
  - Cả tuần lễ con đều ngoan ngoãn và vâng lời: 1 đồng*
- Tổng cộng: 6 đồng."*

Mẹ Peter xem hóa đơn và không nói gì cả. Đến bữa tối, Peter phát hiện dưới khay ăn của mình 6 đồng tiền công. Cậu rất vui, nhưng vừa định bỏ tiền vào túi thì thấy kèm theo là một tờ hóa đơn thu tiền khác mà tên người nhận lại là cậu. Peter rất ngạc nhiên.

"Peter cần thanh toán cho mẹ những khoản sau:

- Sống 10 năm hạnh phúc trong ngôi nhà của mẹ: 0 đồng*
  - Khoản chi phí cho việc sinh hoạt ăn uống học hành trong 10 năm: 0 đồng*
  - Khoản tiền mẹ chăm sóc Peter mỗi khi đau bệnh: 0 đồng*
  - Từ đó đến nay Peter luôn có một người mẹ yêu thương và chăm sóc: 0 đồng*
- Tổng cộng: 0 đồng."*

Peter đọc đi đọc lại tờ hóa đơn. Cậu hồi hận đến đỏ cả mặt. Lát sau, Peter đến bên mẹ và rúc vào lòng mẹ, nhà nhẹ bỏ 6 đồng tiền vào túi mẹ.

VẾT SẸO

Một cậu bé mời mẹ tham dự buổi họp phụ huynh đầu tiên ở trường tiểu học. Điều cậu bé sợ đã thành sự thật, mẹ cậu bé nhận lời. Đây là lần đầu tiên bạn bè và giáo viên chủ nhiệm gặp mẹ cậu bé và cậu rất xấu hổ về vẻ bề ngoài của mẹ mình. Mặc dù cũng là một người phụ nữ đẹp, có một vết sẹo lớn che gần toàn bộ mặt bên phải của cô. Cậu bé không bao giờ muốn hỏi mẹ mình tại sao bị vết sẹo lớn vậy.

Vào buổi họp mặt, mọi người có ấn tượng rất đẹp về sự dịu dàng và vẻ đẹp tự nhiên của người mẹ mặc cho vết sẹo đập vào mắt, nhưng cậu bé vẫn xấu hổ và giấu mình vào một góc tránh mặt mọi người. ở đó, cậu bé nghe được mẹ mình nói chuyện với cô giáo.

- Làm sao chị bị vết sẹo như vậy trên mặt? Cô giáo của cậu hỏi.

Người mẹ trả lời,

- Khi con tôi còn bé, nó đang ở trong phòng thì lửa bốc lên. Mọi người đều sợ không dám vào vì ngọn lửa đã bốc lên quá cao, và thế là tôi chạy vào. Khi tôi chạy đến chỗ nó, tôi thấy một xà nhà đang rơi xuống người nó và tôi vội vàng lấy mình che cho nó. Tôi bị đánh đến ngất xỉu nhưng thật là may mắn là có một anh lính cứu hỏa đã vào và cứu cả hai mẹ con tôi.

Người mẹ chạm vào vết sẹo nhăn nhúm trên mặt. "Vết sẹo này không chữa được nữa, nhưng cho tới ngày hôm nay, tôi chưa hề hối tiếc về điều mình đã làm. "Đến đây, cậu bé chạy ra khỏi chỗ nấp của mình về phía mẹ, nước mắt lưng tròng. Cậu bé ôm lấy mẹ mình và cảm nhận được sự hy sinh của mẹ dành cho mình. Cậu bé nắm chặt tay mẹ suốt cả ngày hôm đó.

BỨC TRANH NGƯỜI CON TRAI

Có một người đàn ông yêu thích mỹ thuật. Ông ta say mê đến mức gần như sống vì niềm say mê của mình. Sư tập tranh là mục tiêu cả đời của ông. Ông làm việc rất chăm chỉ để dành tiền tiết kiệm nhằm mua thêm các tác phẩm hội họa cho bộ sưu tập của mình. Ông mua rất nhiều tác phẩm của các họa sỹ nổi tiếng.

Người đàn ông này đã góa vợ. Ông chỉ có một người con trai. Ông đã truyền lại cho con mình niềm say mê sưu tầm đó. Ông rất tự hào về con trai của mình khi anh ta cũng trở thành một nhà sưu tầm nổi tiếng như ông. Một thời gian sau, đất nước bỗng có chiến tranh. Người con trai, cũng như mọi thanh niên khác, lên đường tòng quân. Và sau một thời gian thì câu chuyện xảy ra...

Một hôm, người cha nhận được một lá thư thông báo rằng người con đã mất tích khi đang làm nhiệm vụ. Người cha đau khổ đến tột cùng. Thật là khủng khiếp khi người cha không thể biết được điều gì đang xảy ra với con mình. Vài tuần sau ông nhận được một lá thư nữa. Lá thư này báo với ông rằng con ông đã hy sinh khi làm nhiệm vụ.

Ông gần như chết đi một nửa người. Thật khó khăn khi đọc tiếp lá thư đó, nhưng ông vẫn cố. Trong thư, người ta báo rằng con ông đã rút lui đến nơi an toàn. Nhưng thấy trên bãi chiến trường vẫn còn những đồng đội bị thương, con ông đã quay lại và đưa về từng thương binh một. Cho đến khi đưa người cuối cùng về gần đến khu vực an toàn thì con ông đã trúng đạn và hy sinh.

Một tháng sau, đến ngày Noel, ông không muốn ra khỏi nhà. Ông không thể hình dung được một Noel mà thiếu con trai mình bên cạnh. Ông đang ở trong nhà thì có tiếng chuông gọi cửa. Đứng trước cửa nhà là một chàng trai tay cầm một bọc lớn.

Chàng trai nói "Thưa bác, bác không biết cháu, nhưng cháu là người mà con bác đã cứu trước khi hy sinh. Cháu không giàu có, nên cháu không biết đem đến cái gì để đền đáp cho điều mà con bác đã làm cho cháu. Cháu được anh ấy kể lại rằng bác thích sưu tầm tranh, bởi vậy dù cháu không phải là một họa sỹ, cháu cũng vẽ một bức chân dung con trai bác để tặng cho bác. Cháu mong bác nhận cho cháu." Người cha đem bức tranh vào nhà, mở ra. Tháo bức tranh giá trị nhất vẫn treo trên lò sưởi xuống, ông thay vào đó là bức chân dung người con. Nước mắt lưng tròng, ông nói với chàng trai "Đây là bức tranh giá trị nhất mà ta có được. Nó có giá trị hơn tất cả các tranh mà ta có trong căn nhà này."

Chàng trai ở lại với người cha qua Noel đó rồi hai người chia tay. Sau vài năm, người cha bị bệnh nặng. Tin tức về việc ông qua đời lan truyền đi rất xa. Mọi người đều muốn tham gia vào cuộc bán đấu giá những tác phẩm nghệ thuật mà người cha đã sưu tầm được qua thời gian. Cuối cùng thì buổi bán đấu giá cũng được công bố vào ngày Noel năm đó. Các nhà sưu tầm và những nhà đại diện cho các viện bảo tàng đều háo hức muốn mua các tác phẩm nổi tiếng. Toà nhà bán đấu giá đầy người. Người điều khiển đứng lên và nói "Tôi xin cảm ơn mọi người đã đến đông đủ như vậy. Bức tranh đầu tiên sẽ là bức chân dung này..."

Có người la lên "Đó chỉ là chân dung đứa con trai ông cụ thôi! Sao chúng ta không bỏ qua nó, và bắt đầu bằng những bức có giá trị thật sự?" Người điều khiển nói "Chúng ta sẽ bắt đầu bằng bức này trước!" Người điều khiển bắt đầu "Ai sẽ mua với giá \$100?". Không ai trả lời nên ông ta lại tiếp "Ai sẽ mua với giá \$50?". Cũng không có ai trả lời nên ông ta lại hỏi "Có ai mua với giá \$40?"

Cũng không ai muốn mua. Người điều khiển lại hỏi "Không ai muốn trả giá cho bức tranh này sao?" Một người đàn ông già đứng lên "Anh có thể bán với giá \$10 được không? Anh thấy đấy, \$10 là tất cả những gì tôi có. Tôi là hàng xóm của ông cụ và tôi biết thằng bé đó. Tôi đã thấy thằng bé lớn lên và tôi thật sự yêu quý nó. Tôi rất muốn có bức tranh đó. Vậy anh có đồng ý không?" Người điều khiển nói "\$10 lần thứ nhất, lần thứ nhì, bán!"

Tiếng ồn ào vui mừng nổi lên và mọi người nói với nhau "Chúng ta có thể bắt đầu thật sự được rồi!" Người điều khiển nói "Xin cảm ơn mọi người đã đến. Thật là vinh hạnh khi có mặt những vị khách quý ở đây. Bữa nay chúng ta sẽ dùng tại đây!".

Đám đông nổi giận "Anh nói là hết đấu giá? Anh vẫn chưa đấu giá toàn bộ các tác phẩm nổi tiếng kia mà?" Người điều khiển nói "Tôi xin lỗi nhưng buổi bán đấu giá đã chấm dứt. Mọi người hãy xem chúc thư của ông cụ đây: "Người nào lấy bức chân dung của con tôi sẽ được tất cả những bức tranh còn lại!" Và đó là lời cuối cùng.

NHỮNG VIÊN SOI THÂN

(John Wayne Schlatter)

"Tại sao chúng em phải học tất cả những điều ngu ngốc này?"

Trong tất cả những câu hỏi và phản đối mà tôi đã nghe từ học trò của mình suốt bao nhiêu năm dạy học đây là câu mạnh nhất. Tôi trả lời học trò của mình bằng một câu chuyện sau.

Một đêm, một đám người du mục chuẩn bị nghỉ đêm giữa đồng thì bất ngờ họ thấy mình bị bao quanh bởi một luồng sáng. Họ tin là thiên thần đang đến với họ. Họ chờ đợi với niềm tin rằng thiên thần sẽ nói cho họ những điều quan trọng chỉ dành riêng cho họ thôi. Một giọng nói vang lên "Hãy nhặt tất cả những viên sỏi xung quanh. Bỏ chúng vào trong túi mang theo bên mình. Hãy đi một ngày và đêm mai các anh sẽ thấy vui mừng và cả nỗi buồn."

Sau khi thiên thần biến mất, những người du mục ngạc nhiên và thất vọng. Họ chờ đợi một sự khám phá lớn, những bí mật giúp họ trở nên giàu có, mạnh khỏe và làm bá chủ thế giới. Nhưng thay vào đó họ chỉ phải làm một việc cón con không có ý nghĩa gì cả. Dẫu sao, nghĩ đến lời nói của thiên thần, mỗi người cũng nhặt vài viên sỏi rồi bỏ vào túi dù không hài lòng chút nào. Đi suốt một ngày, khi đêm đến họ dừng chân cắm trại. Mở túi ra họ thấy những viên sỏi đã trở thành những viên kim cương. Họ vui mừng vì có kim cương, nhưng cũng buồn tiếc đã không lấy thêm vài viên sỏi nữa.

Tôi có một học trò, tên Alan, từ thời kỳ đầu tiên đi dạy học đã chứng minh chuyện trên là sự thật. Khi Alan học lớp 8, cậu bé này rất giỏi "gây chuyện" và hay bị đuổi học. Cậu ta đã trở thành một tên "anh chị" trong trường và trở thành bậc thầy về "chôm chĩa". Mỗi ngày tôi cho học trò học thuộc lòng những câu danh ngôn. Khi điểm danh, tôi đọc đoạn đầu của một câu danh ngôn. Để được điểm danh, học trò phải đọc nốt phần cuối của câu danh ngôn. "Alice Adams - Không có thất bại ngoại trừ..."

"'Không tiếp tục cố gắng', em có mặt thưa thầy Schlatter."

Như vậy đến cuối năm, những học trò của tôi nhớ được khoảng 150 câu danh ngôn."Nghĩ bạn có thể, nghĩ bạn không thể - cách nào cũng đúng!". "Nếu bạn thấy chướng ngại, bạn đã rời mắt khỏi đích đến."."Người cay độc là người biết giá cả mọi thứ nhưng chẳng biết giá trị của cái gì cả.". Và tất nhiên câu danh ngôn của Napoleon Hill "Nếu bạn nghĩ ra nó, và tin vào nó, bạn có thể đạt được nó.". Alan là người phản đối nhiều nhất về cách học này - một ngày kia cậu bị đuổi khỏi trường và biến mất suốt năm năm. Một ngày nọ, cậu ta gọi điện thoại cho tôi. Cậu vừa được bảo lãnh ra khỏi trại cải tạo.

Sau khi cậu ta bị ra tòa và cuối cùng bị chuyển đến trại cải tạo trẻ vị thành niên vì những điều mình đã làm, cậu ta chán ghét chính bản thân mình và cậu đã lấy dao cạo cắt cổ tay mình.

Cậu kể "Thầy có biết không, em nằm đó khi mà sự sống đang chảy ra khỏi thân thể em, em chợt nhớ đến một câu danh ngôn thầy đã bắt em chép đi chép lại 20 lần một ngày. "Không có sự thất bại trừ việc không tiếp tục cố gắng." Và đột nhiên em thấy nó có ý nghĩa. Nếu em còn sống, em không thất bại, nhưng nếu em để cho mình chết, em sẽ thất bại hoàn toàn. Vì thế với sức lực còn lại em gọi người tới cứu và bắt đầu một cuộc sống mới."

Khi cậu nghe câu danh ngôn đó, nó là viên sỏi. Khi cậu cần một chỉ dẫn vào thời điểm quan trọng của cuộc đời, nó trở thành viên kim cương. Và như tôi nói với bạn, hãy tìm cho mình thật nhiều viên sỏi, và bạn sẽ nhận được những viên kim cương.

PHÂN THƯƠNG

Khi nghệ sĩ lừng danh Burt Lancaster còn là một đứa bé nghèo ở New York, ông vẫn thường có những giấc mơ rất trẻ con về những que kem sôcôla quyến rũ. Lúc đó đồng 25 cent đối với ông là cả một gia tài.

Một ngày kia đi ngang qua một ngân hàng, cậu bé Burt bất chợt thấy một tờ 20 đôla nằm dưới đất chỗ bãi đậu xe. Đó là số tiền lớn nhất Burt từng thấy, khiến trái tim cậu như muốn nhảy ra khỏi lồng ngực. Cậu cúi xuống lượm tờ giấy bạc bỏ vào túi quần và liền tưởng ngay đến những que kem cũng như những món đồ chơi mà cậu từng mơ ước. Nhưng ngay lúc đó có một phụ nữ đứng tuổi với vẻ mặt hoảng hốt đi đi lại lại tìm kiếm dưới đất. Thấy cậu bé, bà liền hỏi: "Con có thấy tờ 20 đôla của bà đánh rơi không?". Bà giải thích đó là số tiền mà cả gia đình đông đúc của bà phải sống nhờ vào cho đến hết tháng này, vừa kể bà vừa khóc... "Bà không biết sẽ phải làm gì nếu không tìm ra nó. Chắc có lẽ nó rớt đâu đây thôi..."

Những ngón tay của Burt siết chặt vào tờ giấy bạc. Trong đầu cậu bé, những món đồ mà cậu có thể mua với số tiền to lớn đó lần lượt hiện ra. Rất dễ để trả lời: "Con không thấy tờ giấy bạc nào hết!" và bước đi. Nhưng thay vào đó, cậu bé rút tờ giấy bạc ra và nói: "Con lượm được nó đây!".

Sự vui mừng hiện rõ trên khuôn mặt đầy lo âu của bà làm ấm lòng cậu bé. Bà lão cảm ơn và bước đi. Ngôi sao điện ảnh Burt Lancaster nhớ lại - đó là giây phút hạnh phúc nhất đời ông.

VẾT THƯƠNG

Một cậu bé có tính xấu là rất hay nổi nóng. Một hôm cha cậu bé đưa cho cậu một túi đinh và nói với cậu bé rằng mỗi khi cậu nổi nóng thì hãy chạy ra đằng sau nhà đóng một cái đinh lên hàng rào gỗ.

Ngày đầu tiên, cậu bé đã đóng 37 cái đinh lên hàng rào. Nhưng sau vài tuần cậu bé đã tập kiềm chế cơn giận của mình và số lượng đinh cậu đóng lên hàng rào mỗi ngày một ít đi. Cậu nhận thấy rằng kiềm chế cơn giận của mình thì dễ hơn là phải đóng cây đinh lên hàng rào. Một ngày kia, cậu đã không nổi giận một lần nào suốt cả ngày. Cậu nói với cha và ông bảo cậu hãy nhổ một cái đinh ra khỏi hàng rào mỗi một ngày mà cậu không hề nổi giận với ai dù chỉ một lần.

Ngày lại ngày trôi qua, rồi cũng đến một bữa cậu bé tìm cha mình báo rằng đã không còn một cái đinh nào trên hàng rào nữa. Cha cậu đã cùng cậu đến bên hàng rào. ở đó ông nói với cậu rằng "Con đã làm rất tốt, nhưng hãy nhìn những lỗ đinh trên hàng rào. Hàng rào đã không thể giống như xưa nữa rồi. Nếu con nói điều gì trong cơn giận dữ, những lời nói đó cũng giống như những lỗ đinh này, để lại những vết sẹo trong lòng người khác. Dù sau đó con có nói xin lỗi bao nhiêu lần đi nữa, vết thương đó vẫn còn ở lại. Vết thương tinh thần cũng đau đớn như những vết thương thể xác vậy. Những người xung quanh ta, bạn bè ta là những viên đá quý. Họ giúp con cười và giúp con trong mọi chuyện. Họ nghe con nói khi con gặp khó khăn, cổ vũ con và luôn sẵn sàng mở rộng tấm lòng mình cho con. Hãy nhớ lấy lời cha..."

Tuần lễ này là tuần lễ quốc tế về tình bạn. Bạn hãy chỉ ra cho bạn bè mình, rằng bạn quan tâm đến những người đó. Hãy gửi câu chuyện này đến mỗi người mà bạn coi là BẠN. Còn nếu bạn nhận được câu chuyện này có nghĩa là người gửi coi bạn thật sự là bạn của mình. Chúc bạn hạnh phúc!!! Bạn là bạn tôi và tôi rất coi trọng điều

này. Hãy tha thứ cho tôi nếu có lúc nào đó tôi đã để lại trong lòng bạn vết thương nào đó. Hãy gửi cho bạn bè mình lá thư này và cả gia đình bạn nữa. Bạn tôi đã gửi cho tôi và tôi gửi cho Bạn.

GÁNH XIẾC

(Nguyễn Hương)

Có lần khi tôi còn là một thiếu niên, cha tôi và tôi đứng xếp hàng để mua vé vào xem xiếc. Cuối cùng chỉ còn một gia đình đứng sắp hàng giữa chúng tôi và quầy bán vé. Gia đình này đã gây cho tôi một ấn tượng sâu sắc. Gia đình đó có 8 đứa con, tất cả có lẽ đều dưới 12 tuổi. ta có thể nói là họ không có nhiều tiền. Quần áo của họ không phải thuộc loại đắt tiền, nhưng sạch sẽ. Bọn trẻ ngoan ngoãn, tất cả đều đứng xếp hàng phía sau bố mẹ chúng, từng hai đứa một, nắm tay nhau.

Chúng nói một cách liếng thoảng về các chú hề, những con voi và những tiết mục khác mà chúng sẽ xem đêm đó. Người ta có thể có cảm giác là trước đó chúng chưa được đi xem xiếc bao giờ. Việc được đi xem xiếc có vẻ như là một nét nổi bật nhất trong cuộc đời trẻ thơ của chúng. Người cha và người mẹ đứng ở đằng đầu lũ trẻ này trông hết sức hãnh diện. Người mẹ nắm tay chồng mình, ngược nhìn ông như muốn nói: "Anh là hiệp sĩ của em trong bộ áo giáp sáng loáng". Ông ấy mỉm cười và ấm lòng với niềm tự hào, ông nhìn bà như muốn trả lời: "Em đã nói đúng".

Cô bán vé hỏi người cha muốn mua bao nhiêu vé. Ông hãnh diện trả lời: "Làm ơn bán cho tôi 8 vé trẻ em và 2 vé người lớn để tôi có thể đem cả gia đình vào xem xiếc". Cô bán vé nói giá tiền. Bà vợ rút bàn tay của mình ra khỏi bàn tay ông, đầu bà cúi xuống, môi người đàn ông này bắt đầu run run. Người cha nghiêng người hơi sát hơn vào quầy bán vé một chút và hỏi: "Cô nói bao nhiêu tiền?".

Cô bán vé nhắc lại giá tiền. Người đàn ông này không có đủ tiền. Ông phải quay lại để nói với 8 đứa con ông rằng ông không có đủ tiền để đưa chúng vào xem xiếc chẳng? Nhìn thấy việc đang diễn ra, cha tôi đút tay vào túi quần của ông rút ra một tờ 20 đôla và đánh rơi tờ

giấy bạc xuống đất. (Chúng tôi thật sự chẳng giàu có gì!) Cha tôi cúi xuống, nhặt tờ giấy bạc lên, vỗ vào vai người đàn ông và nói:

- Xin lỗi ông, tờ giấy bạc này ở túi ông rơi ra.

Người đàn ông biết việc gì đang xảy ra. Ông ấy không xin của bố thí nhưng chắc chắn là trân trọng sự giúp đỡ này trong một tình huống tuyệt vọng, đau lòng và bối rối. Ông ấy nhìn thẳng vào mắt cha tôi, nắm lấy tay cha tôi trong cả hai bàn tay của ông ấy, siết chặt vào tờ 20 đôla và môi ông run run cùng với lệ tuôn trào trên má, ông ấy nói: "Cảm ơn, cảm ơn ông. Số tiền này thực sự rất có ý nghĩa đối với tôi và gia đình tôi".

Cha tôi cùng với tôi trở ra xe và lái xe về nhà. Đêm đó chúng tôi không vào xem xiếc, nhưng không phải chúng tôi không vào xem vì không có tiền.

MẸ CON ĐẬU Đũa

Cuộc thi bé khỏe bé ngoan bắt đầu bằng việc xòe tay. Một cậu bé nhất định giấu tay ra sau lưng.

- Cháu sao vậy? - Tôi hỏi.

- Thưa cô, sáng nay má cháu đang cắt móng tay cho cháu thì có người hỏi mua lúa, nên...

- Vậy còn mấy ngón chưa cắt? - Tôi hỏi thật nghiêm trang.

Du hích vai tôi:

- Vừa phải thôi, bộ mặt hình sự của mày làm các cháu chết ngất bây giờ.

- Đã gọi là thi thì phải tuyệt đối - Tôi trả lời Du bằng mắt và ra hiệu cho cậu bé xòe tay. à, chẳng những móng tay dài mà còn dính gì đó nâu nâu.

- Thưa cô không phải đất! - Mũi cậu bé đỏ lên

- à, sôcôla... Vậy thì... Tôi ra lệnh: - Cháu há miệng ra. Một hàm răng sâu.

Tôi nguyệt lịch một điểm hai. Du lắc đầu:

- Trời ơi, mày làm như khám tuyến tiếp viên hàng không vậy. Khám khảo nào cũng như mày thì cuộc thi bẽ mặt.

- Phải có một tuyệt đối trên đời này, đó là sự công bằng trong thi cử - Tôi trả lời.

- Lý sự cùn! - Du cúi kính - Sự trong trẻo trong tâm hồn các cháu có còn giữ được hay không là do chính cách cư xử của chúng ta.

- Cái con khi! - Du lườm lườm.

Tôi bật cười. Du cũng cười theo dù hơi nhăn nhó. Đến phần khám tai, các cô bé nghiêng nghiêng đầu chìa ra những đôi bông tòng teng. Một bà nói như rên:

- Trời ơi, sáng nay tôi quên ngoáy tai cho nó.

Một người khác:

- Mua cái áo đầm ren với đôi giày cho con hết mười ký đậu và tiền xe đi chợ phố mà không đoạt giải gì thì uổng quá.

- Cô ơi, cô có con chưa? Phớt tỉnh trước câu hỏi ấm ức, tôi ra lệnh cho các thí sinh cởi giày để khám vệ sinh chân.

- Thúy ơi! - Du la lên bên tai tôi - Sau các cháu còn đến phần các bà mẹ thi nữa. Mà làm họ sợ quá không ai dám thi bây giờ.

- Nếu không chuẩn bị tốt thì không thi cũng đúng thôi - Tôi cau mày, bắt đầu thật sự khó chịu. Nếu không vì nể Du, cô bạn phụ trách công tác phụ nữ, thì giờ này tôi đang ở nhà. Một ngày chủ nhật nghỉ ngơi thư giãn, vừa nhấm nháp bánh qui vừa xem tivi hoặc nghe nhạc. Chạy xe suốt tám mươi cây số đường nắng lại đến cái xã heo hút này không phải để làm một giám khảo hờ cho vui.

Ồ... gì đây? Tôi ngẩn ngơ trước một cô bé đẹp như tranh nếu không kể bộ áo quần loè loẹt và vô số đồ trang sức bằng nhựa lủng lẳng khắp người. Trên sân khấu bằng gỗ dựng vội vàng trong khoảng đất trống bên cạnh ủy ban, giữa những tấm phong màu sắc lì lì buồn, giữa tiếng nhạc rè rè phát ra từ cái cassette cũ kỹ... cô bé mở to đôi mắt nâu trong trẻo nhìn tôi, sống mũi thanh tú và đôi môi hồng mịn như cánh sen. Tim tôi đập nhanh không duyên cớ.

- Cháu kính chào cô! - Giọng cô bé thanh thanh giòn giòn.

Tôi cắn môi, thấy lòng chùng lại mà không hiểu vì sao.

- Cháu tên gì?

- Thưa cô, cháu tên Đậu Đũa.

Tôi phì cười.

Du lầm bầm:

- Hy vọng tên của cô bé này khiến mày rộng rãi được một chút.

- Ai đặt tên cho cháu? - Tôi buột miệng hỏi một câu không dính dáng gì đến cuộc thi.

- Dạ thưa cô... dạ, tôi... - Người đàn ông cao lêu khêu, bộ áo quần lao động lốm đốm dầu đất. Ông đi lên sân khấu, từng bước ngưỡng nghịu về phía cô bé, tay khum khum gỡ cái mũ lát rộng vành ra khỏi đầu. Rõ ràng ông rất lóng ngóng, e dè, rõ ràng ông không muốn đứng cao hơn mọi người như thế này và nhất là đối mặt với một giám khảo lạ hoắc và khó tính như tôi, rõ ràng ông muốn ngay lập tức chạy biến đi về cầm cốc còn dễ chịu hơn... Nhưng ông đã bước lên, tiến đến gần con gái, đứng sát cạnh và sẵn sàng che chở như một con gà mái xù cánh bảo vệ gà con.

- Ba lên đây làm gì? - Đậu Đũa phụng phịu, vòng hoa tai màu đỏ to bản lúc lắc lúc lắc.

- Ba... ừ... ba... - Người cha vội vàng lùi lại một bước. Rồi ông nhìn tôi nhoẻn một nụ cười mộc mạc phân trần - Nó không biết trả

lời câu hỏi của cô đầu. Dạ nó thích đi thi quá nên tôi chiều... Hồi đó, hồi mẹ nó mang bầu nó, nhà không có gạo ăn, toàn ăn đậu đũa luộc chấm muối mà để ra được nó đó cô.

Ông nhìn con gái một cách tự hào.

- Ba xuống đi! - Đậu Đũa xua lia lịa, những cái vòng đủ màu trên tay khua lanh canh.

- ờ... để ba xuống. Cô còn hỏi gì cháu nữa không cô?

Tôi im lặng. Du thì thầm:

- Làm ơn hỏi một câu thật dễ.

Một cách vô thức, tôi cầm một chữ cái cắt bằng giấy cứng giơ lên.

- Thưa cô chữ O!

Du thở phào. Tôi hạ bút viết điểm sáu, điểm cao nhất trong các cô bé.

Phần thi của các bà mẹ thật sôi động. Các cháu nhấp nhồm lo lắng và cũng bàn tán ào ào. Có cháu la to:

- Cái áo mới của mẹ tao đẹp nhất.

- Con đừng nói "áo mới" mà phải nói là "trang phục" mới đúng - Người cha nhắc nhở. Người phụ nữ ửng hồng đôi má quay lại nhìn chồng con. Tôi nhìn quanh. Hầu như ai cũng mặc áo quần mới. Cuộc thi này đã khiến các bà mẹ bỏ công việc ruộng rẫy bao nhiêu ngày để đi chợ phố chọn vải may áo mới? Và như bao phụ nữ bình dị khác, đã sắm cho mình thì chồng con ắt cũng phải có. Và thôi, đã đi phố thì mua về cho chồng con thức ngon cho bố những ngày khoai sắn quen thuộc. Vỏ thuốc lá ngoại, vỏ giấy gói bánh kẹo Thái Lan, Trung Quốc vứt đầy sân bãi... Bao nhiêu đậu mè chất chiu dành dụm đã bán đi cho một cuộc thi như một lễ hội điểm xuyết cuộc sống bình lặng làng quê? Những ông chồng nửa tự hào nửa lúng túng đứng quanh đây chờ vợ con đi thi về, ai sẽ là người hạnh phúc nhất sau cuộc thi này? Tôi nhìn bảng điểm của Du, có khá nhiều điểm cao. Tôi chợt hiểu Du hơn.

Mẹ bước lên sân khấu hỏi hơn con, có người run đến nổi mồ hôi ướt đầm tóc nhỏ giọt xuống trán. Có mẹ đồm dáng hơn con, cái áo đỏ rực thêu hình rồng phượng lộng lẫy... Tôi lắng nghe, lòng tự nhủ sẽ cho điểm nói tay hơn cho dù câu trả lời có ra sao.

- Chị nghĩ thế nào là một gia đình hạnh phúc?

- Gia đình hạnh phúc là ông chồng không uống rượu!

Nếu căn cứ vào đáp án để chấm điểm thì người phụ nữ này không được điểm nào cả. Tôi chờ đợi... Cây bút trên tay Du ngằn ngừ, tôi cũng ngằn ngừ... Không giống đáp án, phải, nhưng hạnh phúc có khi chỉ giản dị thế thôi.

áo xanh hoa trắng, áo tím hoa vàng, áo hồng, áo màu hoa cúc... Những phụ nữ xúng xính áo mới lần lượt bước lên sân khấu, biến những câu trả lời luân lý trong đáp án thành trang giấy trắng.

- Khi chồng chị nổi nóng, chị cư xử thế nào?

- Nhờ trời thương, chồng tôi hiền lắm. Lấy nhau mười năm nay chưa hề nói nặng với vợ một câu.

- Khi con chị với con nhà hàng xóm gây gỗ, chị cư xử thế nào?

- Dạ... thì để hàng xóm khỏi xích mích, dắt con mình về đánh một trận trước, phải trái tính sau.

- Nếu gia đình bên chồng gặp khó khăn cần giúp đỡ, chị cư xử thế nào? Tại sao?

- Dạ... thì mình phải giúp chứ sao không? Tại vì mình cũng có con trai...

Mỗi câu trả lời đều nhận được những tràng vỗ tay và tiếng cười rung cả sân khấu. Toàn ban giám khảo cũng bật cười rộ. Tôi hỏi Du, lòng thật sự bối rối:

- Chấm điểm sao đây?

- Cứ chấm đại đi - Du nguyệt lia lia những con số hào phóng.

Ai là mẹ bé Đậu Đũa? Tôi kín đáo quan sát. Cô bé không hề giống ba, nhưng cũng không bà mẹ nào có khuôn mặt hao hao cô bé cả. Ai? Bà mẹ nào đã chọn cho con gái một bộ váy áo kỳ khôi như vậy? Cái áo diêm đúa thùng thình lua tua ren, váy màu đỏ, giày màu da cam. Màu sắc trên người cô bé là một sự phô trương chói mắt đến buồn cười. Ai? Tôi nhìn đến dãy ghế xa nhất. Chỉ còn hai bà mẹ đang hồi hộp đợi đến phiên mình. Một trong hai, ai là người sinh ra một đứa con xinh đẹp đến vậy? Tôi nhận ra mình đang sốt ruột một cách khó hiểu. Bỗng nhiên tôi muốn cả hai mẹ con Đậu Đũa đều đoạt giải, ít nhất là giải khuyến khích. Nhìn những tờ giấy gấp tư trên khay nhôm, tôi chột hồi hộp.

- Kính mời mẹ của bé Đậu Đũa.

Không ai trong hai người phụ nữ nhúc nhích cả. Tôi ngạc nhiên chờ đợi. Và... Người đàn ông bước từng bước, vẫn từng bước ngượng nghịu lóng ngóng, vừa sẵn sàng bỏ chạy vừa sẵn sàng đương đầu. Tiếng vỗ tay rào rào nổi lên. Tôi chưng hửng. Du nói khe khẽ:

- Xin mày hãy rộng lượng với người này
- Ông ta là... đàn bà à?
- Không! - Du chột sùng sộ với tôi - Nói năng gì lạ vậy?
- ...

- Vợ chết vì kiệt sức sau khi sinh con, một mình ông ta, chỉ một mình nuôi con từ lúc còn oe oe.

Vừa nhìn bàn tay thô kệch của người cha run run bốc thăm câu hỏi, Du vừa tiếp tục kể:

- Vợ ông ta đẹp lắm, cô ấy đã từ chối lời cầu hôn của Chủ tịch huyện để làm vợ người này.

Phân vân thật lâu, cuối cùng người cha bốc một tờ giấy và mở ra; giọng ông lạc đi đến nghèn nghẹn: "Trước khi cho con bú, người mẹ phải làm gì?" Nắng xiên qua tấm phông đỏ lên sân khấu một vạt nắng lún phún bụi. Tôi nghe hơi thở Du nóng hổi bên tai. Người cha vò vò cái mũ, những sợi lác nhàu gãy rơi xuống sân khấu như những khe hở trên một bức tường cũ.

- Thưa quý cô... cháu nó ham đi thi quá nên tôi...

Du bầu vai tôi:

- Cho ông ta bốc thăm lại nghe Thúc?

Tôi ngồi như pho tượng. Người cha ngượng ngừng xọc tay vào túi quần, lom khom tấm thân lêu khêu như muốn trốn. Tiếng rì rào phía dưới lắng dần rồi tắt cả lặng im, tưởng như có thể nghe được tiếng bụi bay. Một đám bùng nhùng sặc sỡ chạy vụt lên sân khấu, dải nơ to bản ngang lưng bay phớt phơ như hai lá bùa, cái kẹp bướm bướm màu lục rung rinh trên chùm tóc ngắn cũn như đuôi gà con.

- Ba ơi, ba đừng sợ!... "Có con đây". Tôi đợi nghe Đậu Đũa nói nốt phần còn lại, nhưng đặng phải ánh mắt tôi, cô bé im bật lè lưỡi bước lùi.

- ờ... ba đâu có sợ! Thưa... hồi đó... mỗi khi cho cháu bú, tôi rửa bình sạch lắm. Dạ... thì cũng nhìn người ta rồi bắt chước. Tôi ngâm núm vú bằng nước sôi... rồi thì.. pha đúng như bà bán sữa bày cho... Trong tháng là muông rười sữa với chùng này nước - Ông đưa ngón tay ra dấu - Rồi ra ngoài tháng tăng dần dần. Đêm dậy buồn ngủ

mấy tôi cũng vẫn nhớ sức bình... Tôi pha bao nhiêu cháu bú hết bấy nhiêu, không để cháu bú sữa nguội bao giờ. Dạ... hồi đó cháu đái dầm ghê lắm.. thay tã hoài... Du giăng bảng điểm trước mặt tôi viết thật nhanh điểm 10.

Những gói phần thưởng bao giấy màu đặt trịnh trọng trên bàn, phần thưởng cao nhất là một xấp vải áo dài màu biển. Tôi nhìn Đậu Đũa đang nôn nao đợi ba, hình dung đến một ngày cô thiếu nữ thướt tha trong tà áo xanh.

NGƯỜI HỌC TRÒ CŨ CUA THÂN THÂN

Mùa mưa năm ấy thật khắc nghiệt. Mưa tầm tã hết ngày này qua ngày khác. Sông suối đầy ắp. Nước lũ bao vây chúng tôi hàng tháng trời. Không đi công gạo được, khẩu phần ăn cứ rút xuống dần, đến bữa mỗi người chỉ nhận được một mẩu sắn luộc. Khổ nhất là khi có người ốm nặng, không cáng đi bệnh viện được.

Bộ phận của tôi, mọi người đi công tác cả, chỉ còn hai người: Thân đang ốm và tôi là lính mới vào chiến trường. Hai đứa mắc võng hai bên một bếp lửa râm rỉ cháy ngày đêm, dưới một mái lá sơ sài chỗ nào cũng dột. Trời mưa lạnh, ướt át, bụng lại đói, chúng tôi gần như suốt ngày nằm co ro trong võng. Ngủ chán lại thức dậy, nếu không hí hoáy nhật kí lại tán chuyện tầm phào để quên cái thèm ăn và khuấy nôi nhớ nhà.

Thân người miền Bắc, tôi là dân tập kết quay về. Nhưng hai đứa có nhiều cái giống nhau: cùng tuổi thân, đều đã có vợ và con gái đầu lòng, cả hai bên đều là giáo viên văn. Thân vào chiến trường trước tôi mấy năm. Tạng người Thân vốn không khoẻ lại trải qua cảnh cực khổ, thiếu thốn, anh ốm đau luôn, khi tôi vào thì trông anh đã suy sụp lắm, cư vài ngày lại lên cơn. Nhưng bên trong thân hình gầy yếu và tiêu tụy ấy, là một quả tim nhân hậu và một cái đầu đầy mộng tưởng. Những khi nói về mình, thân thương nhắc lại câu tôi nghe đã quen tai "nếu còn sống đến ngày ấy, mình sẽ..."

Một đêm lạnh giá không ngủ được, tôi nằm chờ trời sáng. Bỗng có tiếng Thân hỏi sang:

- Thức đấy chứ?

- Thức.

- Mình cho cậu xem cái này vừa nói Thân vừa chồm người dựa sang một tờ giấy nhỏ - Cậu chỉ cần đọc câu đầu, rồi mình kể cho nghe. Tôi bấm đèn bin đọc:

"Ôđetxa, ngày...

Thầy kính mến,

Chắc thầy ngạc nhiên lắm khi nhận được thư này của em. Em vừa sang đây được ba hôm, và đây là những dòng chữ đầu tiên em viết trên đất bạn để gửi về tổ quốc. Hôm tiền em ra ga mẹ em cứ dặn đi dặn lại: sang bên ấy thế nào con cũng phải đánh thư về cho thầy ngay, không có thầy thì con không có được như ngày nay đâu. Rồi mẹ em khóc..."

Tôi liếc nhanh xuống cuối thư:

"Học trò cũ của thầy

Ninh Thị Vữa".

Tôi vừa tắt đèn bin thì Thân kể: Em Vữa này là một trong học sinh giỏi của lớp mình vừa dạy văn vừa chủ nhiệm, khổ nỗi nhà quá nghèo, lại gặp nạn - bố làm thợ xây, một viên gạch bê tông rơi từ trên cao xuống, đập nát cả bàn chân, phải nằm bệnh viện suốt mấy tháng. Mẹ làm cấp dưỡng ở trường sư phạm tỉnh. Sau Vữa lại còn hai đứa em. Thấy cảnh nhà khốn khó quá, em quyết định nghỉ học, xin làm phụ nề để giúp mẹ. Mình nhớ mãi hôm ấy. Cuối buổi học là giờ trả bài tập làm văn của mình. Bài của Vữa được điểm cao, được đọc cho cả lớp nghe. Khi tan lớp học sinh ra về cả, mình thấy Vữa vẫn ngồi lại, vẻ mặt rất buồn khổ. Mình bước xuống hỏi, em cắn môi một lát rồi đứng dậy chỉ nói được hai tiếng "thưa thầy" lại ngồi thụp xuống gục đầu trên bàn khóc nức nở, hai chiếc đuôi sam cứ rung lên bần bật trên vai áo. Mình đã hiểu hoàn cảnh của Vữa nên đứng đợi cho em đỡ xúc động để tìm lời an ủi. Nhưng bỗng nhiên em đứng bật dậy, chìa vội cho mình lá đơn xin thôi học rồi ôm sách vở chạy vù ra khỏi lớp.

Đêm đó mình không ngủ được. Thương và tiếc cho nó quá. Hôm sau mình đến nhà. Mẹ Vữa thấy mình đến vội nói ngay: Cảnh nhà em nó "hoàn cảnh" quá, không nói thì thầy cũng đã hiểu cả rồi. Nói thực bụng thì gia đình em chưa có ý định cho cháu thôi học. Nhưng nó thấy cảnh nhà túng bấn quá, lại không muốn cho hai đứa em nó học hành dở dang nên cứ nằng nặc bảo mẹ phải ký vào đơn. Nên rồi cũng chiều cháu. Mình biết tuy ngoài miệng bà nói vậy nhưng thực bụng thực bụng cũng muốn cho Vữa nghỉ học để phụ giúp bà, nhà cực quá, nó lại là con gái học chi cho cao. Nên mình nói đại ý: cái khó của

gia đình là tạm thời, tương lai con cái là quan trọng. Vừa lại học rất tốt, rất có triển vọng, vả lại cũng chẳng còn bao lâu nữa là hết cấp III. Rất thông cảm với khó khăn của gia đình, vợ chồng chúng tôi cũng chẳng dư giả gì nhưng còn đỡ hơn hai bác, chúng tôi xin được giành ra mỗi tháng mười đồng (*) để giúp thêm cho Vừa học hết cấp III. Nếu hai bác ngại thì coi là tôi cho vay, sau này em Vừa trả lại cũng được.

Nghe mình nói thế, mẹ Vừa lặng đi một lúc rồi rưng rưng nước mắt nói: Xin hết sức cảm ơn thầy cô và cũng không dám phiền đến thầy, thôi thì rau cháo qua ngày, chúng em cố gắng động viên cháu tiếp tục đi học. Và bây giờ thì ... như cậu thấy đấy. Cậu không thể tưởng tượng nổi khi nhận được thư Vừa, biết nó được đi học nước ngoài, mình sung sướng đến mức nào đâu. Con bé này triển vọng lắm. Mình tin những đứa trẻ như vậy sau này sẽ rất khá. Nếu mình còn sống đến ngày ấy, mình sẽ... Đang nói sôi nổi bỗng nhiên Thân dừng lại. Và dừng lại rất lâu. Tôi hiểu là Thân đang xúc động. Một lúc sau, anh mới nói chậm rãi, giọng buồn buồn.

- Bác này, chẳng may mình đi theo thằng Nghĩa, mà cậu còn sống cậu cố ghé thăm vợ con mình, xem con cún nhà mình có được học đến nơi đến chốn không. Và nhớ hỏi thăm Vừa. Nghĩa là một cán bộ trong cơ quan vừa hy sinh tháng trước trong một chuyến đi công tác xuống các tỉnh. Không hiểu sao, gần đây Thân cứ nhắc đến Nghĩa như một nỗi ám ảnh. Và thật đau đớn, điều mà Thân gửi gắm cho tôi đã trở thành lời trăng trối một cái chế hình như được linh tính báo trước.

Chỉ sau đó dăm hôm, sau một đêm vật vã, quần quai với cơn sốt ác tính, Thân đã vĩnh biệt chúng tôi. Cả cơ quan Ban Giáo dục khu 5 lúc đó còn ở nhà không đầy 10 người. Chúng tôi xúm lại sửa soạn cho Thân. Trời rất lạnh. Trong ba lô của Thân có bao nhiêu áo quần chúng tôi lấy ra mặc cả vào cho anh rồi gói anh vào tấm võng dù. Trời vừa tạnh mưa, chúng tôi khiêng Thân ra bìa rừng. Nhưng vừa đào huyệt xong, mưa lại xối xả, chúng tôi phải vừa tát nước dưới huyệt lên, vừa mai táng Thân trong đất nhão. Sau ngày giải phóng, nhân những chuyến công tác ra Bắc tôi tranh thủ lên thăm gia đình Thân mấy lần. Nhưng lần nào cũng vội vội vàng vàng chẳng hỏi han

gì được nhiều. Mãi đến chuyến thăm vừa rồi sau khi đã nghỉ hưu, tôi mới biết cô học trò cũ của Thân. Vừa nghe tôi nói đến cô Ninh Thị Vừa, vợ Thân nói ngay, giọng không ra vui cũng chẳng ra buồn:

- ối dào, cô ấy giờ thì khác lắm. Chồng cũng học ở Nga về, mấy năm nay bỏ nhà nước buôn hàng Tây, giàu sụ. Nhà vừa lên tầng. Còn cô ấy vẫn dạy toán ở trường cấp III thị xã, cái trường ngày trước, anh Thân nhà tôi dạy và cô ấy học đấy. Dạy ở trường để có cái chân biên chế thôi. Chủ yếu là cô dạy thêm ở nhà. Được cái, cô dạy cũng khá nên học sinh học rất đông, kiếm lắm!

Nói xong chị dẫn tôi ra cổng chỉ ngôi nhà mới xây bên kia hồ. Tôi vừa đi bộ đến nhà Vừa, vừa miên man nghĩ lại những ngày cuối cùng của Thân với những tình cảm tốt đẹp của anh về người học trò cũ. Tự nhiên bước chân tôi trở nên hối hả, lòng ham hở như mình mang một món quà quý đến cho một người mà chắc khi nhận được, họ sẽ vui sướng lắm.

Tôi đến nhà Vừa đúng lúc cua học thêm sắp tan. Đứng ngoài cửa sổ, tôi nghe tiếng cô giáo vang lên the thé, trong tiếng ồn ào của học sinh vào cuối buổi học.

- Xin mời ba em ... (tôi không nghe rõ tên) ở lại gặp tôi!

Khi học sinh đã ra khỏi lớp, tôi liếc nhìn vào thấy hai em trai, một em gái đến đứng trước mặt cô, đầu hơi cúi về tội lỗi. Tôi ý tứ quay mặt ra đường nhưng áp sát lưng vào cửa sổ lắng nghe xem việc gì đang diễn ra.

- Sao đó? Hôm nay đầu tháng sau rồi mà tiền học tháng trước các vị vẫn chưa nộp? Riêng cô này thì nợ cả hai tháng rồi...

Hai em trai nói gì đó tôi không nghe rõ. Riêng em gái thì giọng van vỉ:

- Xin cô thông cảm, mẹ em tháng trước bị xe tông, lâu nay phải nghỉ chợ ...

- Thôi thôi thôi! Tôi chẳng hơi đâu nghe đủ thứ lý do lý trấu của các vị cuối tuần này không nộp tiền học thì tuần sau nghỉ, để chỗ cho khác ngồi. Thế nhá!

Ngay sau đó, nghe tiếng gót giày nện mạnh lên sàn, tôi vội quay lại nhìn qua cửa sổ, chỉ kịp nhìn thấy tấm lưng của cô giáo sau rèm cửa. Còn ba em học sinh thì tiu nghỉu, tủi cực bước ra. Tôi chú ý đến em nữ sinh đi sau, tóc em chẳng tết đuôi sam nhưng không hiểu sao tôi cứ tin là nó rất giống hình dáng của bé Vừa tội nghiệp trong tâm tưởng của Thân trên 20 năm về trước. Như bị tạt nước bắn vào mặt, tôi bỏ ý định vào gặp người học trò cũ của Thân, tôi thấp ba nén hương lên bàn thờ để tạ lỗi với bạn. Từ trong khung ảnh, Thân nhìn tôi, đôi mắt hiền từ phảng phất một chút lãng mạn, vẻ mặt vẫn bình thản như không hề tin vào chuyện vừa xảy ra có thật.

VAI DIỄN CUỐI CÙNG

Có một người diễn viên già đã về hưu và sống độc thân. Mùa hạ năm ấy ông tìm về một làng vắng vẻ ở vùng núi, sống với gia đình người em ông là giáo viên cấp 1 trường làng. Mỗi buổi chiều ông thường ra chơi nơi bãi cỏ vắng lặng ngoài thung lũng. ở đây, chiều nào ông cũng thấy một chú bé ra ngồi đợi đoàn tàu chạy qua thung lũng, trước khi rẽ vào những vách đá đến phía ga trên. Chú bé hồi hộp đợi. Đoàn tàu phủ đầy bụi đường với những toa đông đúc hành khách như một thế giới khác lạ âm âm lướt qua thung lũng. Chú bé vụt đứng dậy háo hức đưa tay vẫy chỉ mong có một hành khách nào đó vẫy lại chú. Nhưng hành khách - một mỗi vì suốt một ngày trên đường- chẳng ai để ý vẫy lại chú bé không quen biết.

Hôm sau, rồi hôm sau, hôm sau nữa, hôm nào ông già cũng thấy chú bé ra vẫy và vẫn không một hành khách nào vẫy lại. Nhìn nét mặt thất vọng của chú bé, tim người diễn viên già như thất lại. Ông nghĩ: "Không gì đau lòng bằng việc thấy một em bé thất vọng, đừng để trẻ con mất lòng tin ở đời sống, ở con người."

Hôm sau, người em thấy ông anh giở chiếc vali hoá trang của ông ra. Ông dán lên mép một bộ râu giả, đeo kính, mượn ở đâu một chiếc áo veston cũ, mặc vào rồi chống gậy đi. Ông đi nhờ chuyến xe ngựa của trạm lên tàu đi ngược lên ga trên. Ngồi sát cửa sổ toa tàu ông thầm nghĩ: " Đây là vai kịch cuối cùng của mình, cũng như nhiều lần nhà hát thường phân cho mình, một vai phụ, một vai rất bình thường, một hành khách giữa bao hành khách đi tàu..."

"Qua cái thung lũng có chú bé đang đứng vẫy, người diễn viên già nhòai người ra, cười, đưa tay vẫy lại chú bé. Ông thấy chú bé mừng cuống quít, nhảy căng lên, đưa cả hai tay vẫy mãi. Con tàu đi xa người diễn viên già trào nước mắt cảm động hơn bất cứ một đêm huy hoàng nào ở nhà hát. Đây là vai kịch cuối cùng của ông, một vai phụ, một vai không có lời, một vai không đáng kể nhưng đã làm cho

chú bé kia vui sướng, đã đáp lại tâm hồn chú bé và chú sẽ không mất lòng tin ở cuộc đời.

GIÚP ĐỠ NGƯỜI ĐÃ GIÚP ĐỠ MÌNH

Một trong những điều khó nhất và quý nhất là sự an ủi
(A. Dumas)

Tôi rời quê nhà Brookly, New York để đến trường Đại học Luds, ở Yorkshire, nước Anh, học khoa sử năm tôi mười tám tuổi. Khoảng thời gian đó đối với tôi tuy thú vị nhưng cũng căng thẳng không kém, bởi lúc đó tôi vừa phải cố điều chỉnh lối sống của mình để hòa nhập vào môi trường sống hoàn toàn xa lạ với tôi, đồng thời tôi phải luôn cố vượt qua nỗi đau vừa mất cha.

Một hôm nọ, khi tôi còn đang phân vân không biết nên mua loại hoa nào để trưng trong căn phòng trọ tẻ nhạt của tôi, bất chợt tôi trông thấy một cụ già vừa xách ba túi to táo vừa chống gậy chập choạng bước đi một cách rất khó khăn, tôi vội chạy đến bên ông, đỡ lấy gói táo và giúp ông lấy lại thăng bằng.

"Cám ơn cô bé nhé!" ông nói bằng cái giọng Yorkshire du dương rất đặc biệt mà tôi rất thích - "Ông không ngã đâu cô bé", ông cười với tôi, đôi mắt ông cũng ánh lên niềm vui.

- Con đi với ông một đoạn được không ạ? Tôi dè dặt hỏi - Con chỉ e ông làm dập mất những trái táo ngon này đấy!

Ông cười và hỏi tôi:

- Này cô bé, cô từ nơi khác đến phải không? Có phải từ Mỹ đến không nào?

- Dạ thưa đúng ạ. Con ở New York ạ. Con sẽ kể ông nghe về quê hương con trên đường chúng ta về nhà, ông nhé!

Thế là tôi và ông Burns trở thành bạn bè của nhau. Các bạn biết không, nụ cười ấm áp và tình cảm chân thành của ông đối với tôi có ý nghĩa lớn lao biết nhường nào. Trên đường đi, ông Burns (tôi quen gọi ông bằng họ) tựa hẳn người lên chiếc gậy, chiếc gậy nhỏ nhưng có vẻ rắn chắc. Khi chúng tôi về đến nhà ông, tôi giúp ông sắp

xếp ngay ngắn mọi thứ ông mua và tôi còn bảo ông ngồi yên trên ghế để tôi pha cho ông tách trà - hay nói đúng hơn là dọn bữa cho ông. Ông phản đối nhưng tôi hiểu rằng đó là cách nói cảm ơn của ông. Sau khi dọn bữa cho ông xong, tôi xin phép ông được trở lại thăm ông lần nữa để xem có thể giúp gì cho ông nữa không. Nghe tôi nói thế, ông nháy mắt và cười bảo:

- Ông chưa bao giờ từ chối lời giúp đỡ của một cô gái nào tốt bụng như thế cả.

Hôm sau cũng khoảng giờ đó tôi trở lại thăm ông lần nữa, tôi chọn giờ này vì muốn dọn bữa cho ông. Chiếc gậy vẫn dựa ở góc tường là một minh chứng rằng ông hãy còn yếu lắm và mặc dù ông không hề yêu cầu tôi giúp nhưng hề tôi đưa cây gậy cho ông thì ông cầm lấy và dùng nó để đi lại.

Chiều hôm đó, lần đầu tiên chúng tôi có một buổi nói chuyện thật thân tình với nhau. Ông hỏi tôi về việc học, về kế hoạch cho tương lai và nhiều hơn cả là về gia đình tôi. Tôi có cho ông biết rằng cha tôi vừa mới qua đời, nhưng tôi giấu không cho ông biết mối bất hòa giữa tôi và cha. Phần ông, ông chỉ cho tôi thấy hai khung ảnh đặt ở chiếc bàn gần nơi ông ngồi. Đó là hai bức ảnh của hai người phụ nữ khác nhau một người lớn tuổi hơn người kia, nhưng cả hai giống nhau như tạc. "Đó là Mary" - Ông nói và chỉ tay vào bức ảnh của người phụ nữ đứng tuổi - "Bà ấy mất cách đây sáu năm. Và bức kế bên là con gái Alice của vợ chồng ông. Nó là một y tá giỏi. Vợ ông mất vì không chịu đựng nổi nỗi đau mất con".

Nghe ông kể mà nước mắt tôi trào ra lúc nào không biết. Tôi khóc như chưa bao giờ được khóc. Tôi khóc cho bà Mary; tôi khóc cho cô Alice; tôi khóc cho ông Burns; và tôi khóc cho cha tôi, người mà tôi không có mặt bên ông trong những giây phút cuối đời. Thế là sau đó cứ một tuần hai lần, tôi đến thăm ông, cùng thời gian và cùng ngày. Lần nào đến, tôi cũng thấy ông ngồi trên ghế bành, cây gậy dựng sát bên. Ông Burns có một tí vi trắng đen nhỏ nhưng ông thích đọc sách và nghe đĩa hơn. Lần nào thấy tôi đến chơi, ông cũng tỏ ra rất mừng. Mặc dù tôi luôn nhắc nhở mình phải giúp đỡ ông nhiều hơn và đừng quấy rầy ông. Nhưng phải thú thật một điều là tôi cảm thấy nhẹ

nhôm và ấm lòng hơn nhiều nếu tôi có thể thổ lộ tình cảm và suy nghĩ của mình cho một người nào đó chịu lắng nghe tôi.

Thường chúng tôi bắt đầu chuyện trò khi dọn bữa. Hôm đó tôi cho ông biết cảm giác bần khoản, tội lỗi cứ ám ảnh tôi mãi bởi vì hai tuần trước ngày cha tôi mất, tôi đã giận ông và chẳng thèm trò chuyện với ông. Rằng tôi mãi mãi không có dịp xin lỗi ông. Mặc dù ông Burns cũng có góp lời nhưng phần nhiều ông nhường tôi nói hết. Ông chỉ ngồi nghe. Nhưng cái lối ông lắng nghe mới hay làm sao! Ông nghe như nuốt lấy từng lời của tôi, hơn nữa ông như đọc được ý nghĩ của tôi và thấu hiểu hết tất cả những gì tôi muốn nói. Chốc chốc ông lại nói tiếp tôi ở một số chỗ tôi tỏ ra ngập ngừng, điều này chứng tỏ ông hoàn toàn hiểu tôi và lắng nghe tôi rất chăm chú.

Một tháng sau ngày đó, tôi bất chợt được nghỉ học một hôm và tôi nghĩ đến ông. Tôi quyết định đến thăm ông mà không gọi điện báo trước, vì nếu làm thế rõ ràng là quá hình thức so với mối quan hệ ngày một chân tình của chúng tôi. Khi đến cổng nhà ông, tôi thấy ông đang làm vườn, ông cúi xuống rồi lại đứng lên nhẹ nhàng như không. Tôi há hốc mồm khi thấy ông cử động nhịp nhàng như thế! Chẳng lẽ đây là người mà hôm trước còn phải dùng gậy để di chuyển đây hay sao?

Bất chợt ông nhìn ra hướng của tôi. Có lẽ ông nhận ra ngay vẻ bối rối trên khuôn mặt tôi nên ông vẫy tôi vào nhà với vẻ đầy áy náy, không được tự nhiên cho lắm. Tôi chẳng nói được lời nào và bước vào nhà.

- Nào, cô bé. Lần này cho phép ông pha trà cho cháu nhé. Trông cháu có vẻ mệt lử đấy!

- Sao? Con nghĩ... Tôi bắt đầu lên tiếng.

- Ông biết cháu định nói gì. Cháu biết không lần đầu tiên cháu nhìn thấy ông ở chợ ấy mà... hôm đó ông bị trật khớp. Ông vấp phải hòn đá to trong vườn, cháu biết đấy, ông lúc nào cũng vụng về.

- Nhưng từ lúc nào ông đi lại được bình thường ạ?

Đôi mắt ông ánh lên niềm vui nhưng đồng thời cũng lộ vẻ ăn năn, hối hận. "à, ông nhớ không lầm là ông đã đi lại bình thường được ngay ngày hôm sau ấy mà."

- Nhưng sao? Tôi bối rối thật sự, bởi rõ ràng ông không nên gạt tôi để tôi cứ đến dọn bữa cho ông chứ.

- Cháu biết không, lẽ ra ông định cho cháu biết sự thật đấy! Nhưng chính ngay lần thứ hai cháu đến thăm ông, ông thấy cháu hình như có tâm sự gì đó. Và ông nghĩ, có lẽ cháu cần có một bờ vai của người già để tựa vào. Nhưng cháu lại luôn nhắc nhở mình rằng cháu đến thăm ông là để được chăm sóc ông, chứ không phải vì chuyện khác. Vì vậy nếu ông cho cháu biết ông đã hoàn toàn bình phục thì liệu cháu có đến nữa hay không? Ông biết rõ rằng cháu đang rất cần, rất cần có một ai đó để cháu trò chuyện, chia sẻ. Và người đó phải lớn tuổi, thậm chí phải lớn tuổi hơn cả cha cháu nữa và người đó còn phải biết cách lắng nghe.

- Thế còn cây gậy thì sao ạ?

- Ồ? Cây gậy ấy à, ông dùng gậy khi đi dạo trên những cánh đồng hoang đó mà. Hôm nào hai ông cháu ta đi nhé!

Quả thật sau đó, chúng tôi đã đi dạo cùng cây gậy. Các bạn thấy đấy, có lẽ tôi là người chủ động giúp đỡ ông Burns, nhưng ngược lại ông lại là người giúp tôi ông đã bỏ thời gian ra để lắng nghe và chăm sóc cho một cô gái trẻ thiếu thốn cả thời gian lẫn tình cảm.

TUYỆT VỜI

(Carla O'brien)

*Mỗi tối khi bạn đi ngủ
Bạn đang nuôi một hạt giống
Hạt giống của cây
Đó là cây đời của bạn
(Jennier Genereux Davis)*

Ba bảo tôi rất tuyệt vời. Tôi tự hỏi có đúng như thế không?

Để rất tuyệt vời... Bạn Sarah bảo cần phải có mái tóc đẹp như bạn ấy. Tôi thì chẳng có.

Để rất tuyệt vời... Bạn Justin bảo cần có răng trắng, khoẻ như răng bạn ấy. Tôi thì chẳng có...

Để rất tuyệt vời... Bạn Jessica bảo mặt phải không có tàn nhang. Tôi lại bị tàn nhang đầy ra.

Để rất tuyệt vời... Bạn Mark bảo phải là học sinh thông minh nhất lớp bảy. Tôi lại không

Để rất tuyệt vời... Bạn Stephen bảo phải biết pha trò và kể chuyện tiếu lâm. Tôi lại không.

Để rất tuyệt vời... Bạn Lauren bảo phải sống trong một căn nhà đẹp ở một khu phố sang trọng. Tôi lại không.

Để rất tuyệt vời... Bạn Sammantha bảo phải mặc quần áo và đi giày thật xịn. Tôi lại không.

Để rất tuyệt vời... Bạn Mattheer bảo phải sinh ra trong một gia đình giàu sang. Tôi lại không.

Nhưng mỗi tối, khi ba ôm tôi và chúc ngủ ngon thì Người bảo: "Con rất tuyệt vời, và ba yêu con". Ba tôi hẳn là biết định nghĩa của rất tuyệt vời mà các bạn tôi không biết.

BỮA TIỆC NGÀY CƯỚI

Ngày thường, cứ sau bữa cơm tối chỉ có một mình bà thường ngồi nán lại bên bàn ăn để nhìn quan nhà. Ngôi nhà cứ như trống trải và rộng thênh thang hơn vào buổi chiều tối. Bà nhớ rõ nét vôi vữa sau mỗi bữa ăn của các thành viên trong gia đình bà trước đây - các con trai bà thì đi vôi về phòng của chúng còn Peter, chồng bà thì bật ti vi coi. Lúc đó, bà bận rộn ghê lắm! Bận đến mức tưởng chừng như không có lấy một tí thời gian nào để dành cho bản thân. Nhưng trời ạ! Bây giờ thì bà có biết bao nhiêu là thời gian, có biết cơ man nào là thời gian cho mình. Đặc biệt là sau khi chồng bà ra đi.

Lẽ ra vợ chồng bà đã lên kế hoạch đi du lịch xa một chuyến sau khi các con trai họ đã dọn ra ở riêng. Giờ đây bà sẵn sàng đánh đổi mọi thứ để được có các con và chồng bà bên cạnh, nhưng dĩ nhiên những mơ ước hào huyền ấy không thể nào thực hiện được. Bây giờ dù bị cuốn hút vào những công việc từ thiện, công việc nhà và cả việc là bánh nướng để bán nhưng bà vẫn nhớ xiết bao tiếng con bà nghịch phá và đánh nhau bên ngoài sân để rồi chốc chốc lại chạy vào méc mẹ: "Mẹ ơi, anh hai phá con kìa?"; "Mẹ ơi! út mặc áo con kì mẹ!"; "Mẹ, mẹ, mẹ..".

Đã có lúc vì quá bực mình bà cứ muốn bùm miệng chúng lại, bắt chúng nín. Nhưng bây giờ nếu chúng nghịch phá và méc bà bà chỉ sẽ chạy đến bên chúng và ôm chúng mà thôi. Nhìn những đứa trẻ con người ta tung tăng vui đùa trên đường phố, lòng bà chợt chùng xuống, bà hồ tưởng lại ngày xưa bà cũng từng tay xách nách mang kia mà! Nhưng sao giờ bà thấy đôi tay thừa thãi đến thế.

Đêm nay bà chợt cảm thấy mình ngớ ngẩn quá. Lúc này bà Charlotte, một bà bạn hàng xóm có ghé qua, và bà đã kể cho bà Charlotte biết rằng lẽ ra hôm nay là ngày kỷ niệm 40 năm ngày cưới của vợ chồng bà, và bà còn kể cho bà bạn nghe những dự tính mà họ định chuẩn bị cho buổi tiệc này. Nhưng sao bà ngớ ngẩn thế nhỉ! Tại

sao lại nói những chuyện này khi mà chồng bà không còn nữa. Khi bà Charlotte ra về, bà lại còn tự mình nướng lấy một ổ bánh chocolate mà lúc sinh thời chồng bà rất ưa thích. Chiếc bánh đang nằm trong tủ lạnh kia kia và chờ được dọn lên.

Bà còn nhớ năm ngoái các con bà đã quây quã bên vợ chồng bà, bàn bạc vui vẻ về chương trình tổ chức buổi tiệc mừng 40 năm ngày cưới của cha mẹ, nhưng bây giờ còn tổ chức được gì nữa kia chứ? Năm nay chắc chẳng đứa nào về đâu. Mà về để làm gì kia chứ? Chẳng lẽ để tổ chức một buổi tiệc kỷ niệm 40 ngày cưới cho chỉ một bà vợ góa thôi sao? Có ai lại làm thế bao giờ đâu nào? Lúc này bà cũng có thể lộ cho bà Charlotte điều này và bà Charlotte đã tỏ thái độ đồng cảm và chia buồn cùng bà.

Có phải bà đang tự than thân trách phận không nhỉ? Nào? Cố lên nào! Bà tự động viên mình. Thôi nào bây giờ mình phải ăn một miếng bánh rõ to mới được nhưng mà chắc phải thết đãi con Max một miếng nữa mới được. Ôi, cái con Max này thông minh ghê đấy! Dường như nó hiểu được ý nghĩ trong đầu bà nên nó bắt đầu cất tiếng sữa đòi ăn. Tội nghiệp con Max, nó trước giờ vẫn được chồng bà nuôi nấng, và nó vẫn thường chờ ông ở cửa để đón ông. Nhiều đêm liền sau ngày chồng bà mất nó vẫn ngồi ở cửa suốt đêm, nó chờ ông về, nhưng cánh cửa chẳng bao giờ mở. Vì vậy cứ nghe thấy tiếng động nào là nó sữa vang, nó ngỡ ông về nhà.

Đêm nay cũng thế! Mà sao nó lại sữa mãi thế kia. Không lẽ nó tưởng nó làm chủ hết khu vực này hay sao vậy cà? Nó chẳng để cho bà con lối xóm yên được chút nào cả sao? Nhưng trời xui đất khiến hay sao ấy, bà lại tin nó và bước ra cửa sổ để xem xét có một chiếc xe hơi thôi mà. Bà mắng nó: - "Trời ạ? Max ơi? Bộ mày tưởng cả con đường này chỉ có ta và người được quyền sinh sống thôi à?". Chắc xe hơi đó là của bà con bà Boris đấy? Bà Boris ở kế nhà bà và bà ấy có rất nhiều con, các con bà vẫn thường về thăm vợ chồng bà.

Nhưng kỳ lạ chưa? Con Max không chịu nín và lần này hình như bà nghe có tiếng gọi cửa. Chẳng chút sợ hãi, bà bước đến cánh cửa vừa mở to ra vừa bảo Max:

- "Này, mà coi kỹ nhé - có ai đâu nào". Ồ! Trời ơi? Ồ kìa! Con bà! Chúng đứng cả ở ngoài cửa và hét to: - "Ngạc nhiên lắm phải không mẹ? Rồi chúng lần lượt ôm hôn bà!

- Ôi các con bà đã về. Mẹ cứ nghĩ là các con không nhớ ngày này, với lại cha cũng đã...". Giọng bà ghen hằm.

- "Kìa mẹ" Josh lên tiếng. "Cha và mẹ luôn hiện diện trong tim và ký ức của tụi con, và ngày kỷ niệm lễ cưới của cha mẹ luôn là một ngày đặc biệt của tụi con". Hai đứa kia gật đầu tán thành, và lúc này vì cảm động quá nên nước mắt bà chảy ròng.

- "Mẹ ơi? Bánh cưới đâu mẹ?" Chuck hỏi bà. "Tụi con muốn ăn mừng!"

Nghe thế, bà nhoẻn miệng cười và bước vào nhà bếp. Bà thầm cảm ơn đấng Linh thiêng đã xui khiến bà làm chiếc bánh này và đã ban cho bà những đứa con tuyệt vời.

MANH ĐĨA VỠ

Một ngày khi tôi khoảng chín tuổi, mẹ có chuyện phải vào thị trấn và giao tôi cho anh chị trông nom. Khi mẹ vừa đi, tôi chạy vào phòng ngủ của mẹ và mở tủ trang điểm. Trong ngăn trên cùng, dưới lớp vải mềm thơm, tôi thấy hộp nữ trang. Tôi thích thú như vừa khám phá một kho tàng, cái nhẫn hồng ngọc của cô tặng cho mẹ, đôi hoa tai ngọc trai một thời thuộc về bà, dải lụa của chiếc áo mẹ mặc vào ngày cưới... Tôi thích thú nghịch ngợm bằng cách mang thử tất cả thứ ấy vào, tưởng tượng vô số hình ảnh thú vị đầy màu sắc về những gì mà một phụ nữ xinh đẹp phải có...

Bỗng nhiên tôi phát hiện một cái hộp nhỏ màu đỏ. Mở ra, tôi hết sức kinh ngạc khi nhận thấy bên trong chỉ có mỗi một mảnh sứ trắng hẵn đã vỡ ra từ một cái đĩa. Tại sao mẹ tôi lại cất giữ một vật như thế này nhỉ? Lấp lánh dưới ánh sáng, mảnh đĩa vỡ chẳng nói lên được câu trả lời.

Vài tháng sau, khi tôi đang chuẩn bị bàn ăn, cô láng giềng Marge đến chơi. Liếc qua chiếc bàn, cô Marge nói: "ồ, hẳn gia đình đang chuẩn bị tiếp khách. Thôi để tôi vào lúc khác vậy". "Không, cứ tự nhiên. Chúng tôi chẳng đón ai cả" - mẹ trả lời. Marge hỏi: "Nhưng trên bàn toàn đĩa đẹp... Tôi chẳng bao giờ dám cho bọn trẻ đụng đến những thứ như thế". Mẹ cười: "Tối nay, gia đình tôi được thưởng thức món thích nhất. Nếu dọn bàn thật đặc biệt để đãi khách thì sao không dọn thật đặc biệt cho chính gia đình mình?". "Nhưng những cái đĩa đẹp thế kia...". "ồ, vài cái đĩa vỡ là cái giá không đáng kể phải trả để đổi lại niềm vui cho gia đình. Mỗi mảnh vỡ đều chứa một câu chuyện kỷ niệm...".

Đi đến tủ chén, mẹ tôi lấy ra một cái đĩa cũ kể: "Cái này vỡ vào ngày chúng tôi mang Mark từ nhà bảo sanh về. Hôm đó là một buổi chiều thật lạnh lẽo. Khi ấy, Judy chỉ mới sáu tuổi nhưng cứ nằng nặc đòi giúp tôi việc bếp núc. Nó làm vỡ cái đĩa này khi khệ nệ mang đến

bồn rửa"... Mẹ kể tiếp: "Thoạt đầu tôi bực mình ghê lắm nhưng rồi tự nhủ mình không thể vì chuyện cái đĩa vỡ lại làm mất đi không khí hạnh phúc khi vừa đón thằng bé mới sinh về. Hơn nữa, sau đó tất cả chúng tôi cùng ngồi hàn keo cho chiếc đĩa vỡ đó. Hóa ra, không khí càng vui hơn".

Mẹ lại đến tủ chén, lấy ra một cái đĩa nữa "Chị có thấy cạnh đĩa bị mẻ không? - Mẹ hỏi cô Marge - Chuyện xảy ra khi tôi 17". Giọng mẹ trở nên nhẹ hẫng: "Một ngày mùa thu, các anh tôi cần người giúp dọn đồng cỏ khô. Vì thế, một thanh niên được thuê. Anh ta trông mảnh dẻ nhưng đôi tay rất khỏe và khá đẹp trai với mái tóc vàng. Máy ông anh tôi bỗng thích anh ta và mời đến dự buổi ăn tối. Khi ông anh kế xếp anh ấy ngồi sát tôi, mặt tôi đỏ ửng vì mắc cỡ... Trong bữa ăn, anh ấy đưa tôi cái đĩa nhờ lấy hộ thức ăn nhưng lúc đó tim tôi đập mạnh và tôi run đến nỗi làm cái đĩa va vào một cái khác khiến cạnh bị mẻ... Khi ra về, anh ấy nắm tay tôi, đặt mảnh đĩa vỡ vào, không nói gì hết nhưng nở nụ cười. Chỉ cười... Một năm sau, tôi lập gia đình với anh ấy. Mãi cho đến nay, cứ khi nào nhìn cái đĩa này tôi lại thích thú nhớ đến chuyện xưa...".

Tôi không thể nào quên được mảnh đĩa vỡ trong tủ trang điểm của mẹ. Đợi dịp thích hợp, tôi chạy ngay vào phòng mẹ, lấy mảnh vỡ đó xem cẩn thận, rồi lao xuống nhà bếp bắc ghế lấy cái đĩa mẹ ra. Đúng như tôi nghĩ, mảnh vỡ hoàn toàn khớp với chỗ mẻ trên đĩa. Đó chính là mảnh đĩa vỡ mà bố tôi đã đưa cho mẹ vào ngày đầu tiên hai người gặp nhau. Và bây giờ, câu chuyện tình bắt đầu từ mảnh vỡ đó đã trôi qua đến năm thứ 54 trong hạnh phúc... Mới đây, một cô chị của tôi đã ngỏ lời xin mẹ chiếc nhẫn hồng ngọc; một cô chị khác lại đòi đôi hoa tai của bà. Còn tôi, tôi chỉ thích kỉ vật quý nhất đời mẹ mà bà đã trân trọng giữ mãi suốt mấy chục năm qua: mảnh đĩa vỡ nhỏ xíu.

CHÚT SUY TƯ TRONG NGÀY

Một bác thợ mộc đến tuổi về hưu nói cho ông chủ thầu biết những dự tính của mình trong thời gian sắp tới. Bác sẽ xin nghỉ hưu để vui hưởng tuổi già với con cháu. Bác biết rằng nếu nghỉ việc thì tài chính của gia đình sẽ có phần nào thiếu hụt nhưng bác tin rồi đây gia đình sẽ có cách xoay sở được.

Ông chủ thầu tỏ ra tiếc khi thấy người thợ lành nghề xin thôi việc. Ông ta đề nghị bác cố xây giúp cho hãng thêm một ngôi nhà nữa rồi nghỉ coi như là vì ông. Bác thợ đồng ý làm nhưng ai cũng hiểu rằng bác miễn cưỡng nhận lời chứ không thực lòng muốn nhận công việc này.

Bác ta gọi đại một nhóm thợ có tay nghề kém và mua những loại vật tư chất lượng kém để xây dựng căn nhà ấy. Khi ngôi nhà được xây xong, ông chủ thầu đến tiếp nhận công trình và trao vào tay bác chiếc chìa khóa nhà. Ông nói với bác: "Đây là nhà của anh. Tôi biếu anh món quà này để cảm ơn anh đã làm việc cho công ty bấy lâu nay".

Chúng ta thì có khác gì bác thợ ấy. Chúng ta xây dựng cuộc đời mình một cách cầu thả, tùy tiện với tâm lý đối phó thay vì tích cực và chủ động làm cho nó thật tốt đẹp. Ở một vài thời điểm quan trọng trong cuộc đời mình, chúng ta không hề dốc sức lực để thực hiện mọi việc cho thật tốt. Thế rồi khi trông thấy tình trạng tồi tệ và nhận ra rằng mình đang sống trong căn nhà do chính tay ta dựng nên thì chúng ta mới cảm thấy bị sốc. Giá như được biết trước, hẳn chúng ta đã hành động khác đi.

Hãy hình dung mình là bác thợ mộc, còn cuộc đời chúng ta chính là ngôi nhà. Mỗi ngày bạn đóng đinh, lát sàn hoặc xây tường, bạn hãy xây nhà mình một cách khôn ngoan. Bạn chỉ có một cuộc đời

mà thôi. Ngay cả trong trường hợp bạn chỉ còn sống một ngày, ngày sống đó cũng đáng để bạn sống sao cho tử tế và có tư cách.

Tấm bảng gắn trên tường ghi rằng: "Sống là thực hiện một kế hoạch do chính mình vạch ra". Cuộc sống của bạn hôm nay là kết quả từ thái độ sống và những chọn lựa của bạn trong quá khứ. Cuộc sống của bạn ngày mai sẽ là kết quả từ thái độ sống và những lựa chọn của bạn ngày hôm nay.

HAI VIÊN GẠCH XẤU XÍ

Đến miền đất mới, các vị sư phải tự xây dựng mọi thứ. Họ mua đất, gạch, mua dụng cụ và bắt tay vào việc.

Một chú tiểu được giao xây một bức tường gạch. Chú rất tập trung vào công việc, luôn kiểm tra xem viên gạch đã thẳng chưa, hàng gạch có ngay ngắn không. Công việc tiến triển khá chậm vì chú đặc biệt kỹ lưỡng. Tuy nhiên, chú không lấy đó làm phiền lòng bởi vì chú biết mình sắp sửa xây một bức tường tuyệt đẹp đầu tiên trong đời.

Cuối cùng, chú cũng hoàn thành công việc vào lúc hoàng hôn buông xuống. Khi đứng lui ra xa để ngắm nhìn công trình lao động của mình, chú bỗng cảm thấy có gì đó đập vào mắt: mặc dù chú đã rất cẩn thận khi xây bức tường song vẫn có hai viên gạch bị đặt nghiêng. Và điều tồi tệ nhất là hai viên gạch đó nằm ngay chính giữa bức tường. Chúng như đôi mắt đang trừng trừng nhìn chú.

Kể từ đó, mỗi khi du khách đến thăm ngôi đền, chú tiểu đều dẫn họ đi khắp nơi, trừ đến chỗ bức tường mà chú xây dựng.

Một hôm, có hai nhà sư già đến tham quan ngôi đền. Chú tiểu đã cố lái họ sang hướng khác nhưng hai người vẫn nặng nề đòi đến khu vực có bức tường mà chú xây dựng. Một trong hai vị sư khi đứng trước công trình ấy đã thốt lên: "Ôi, bức tường gạch mới đẹp làm sao!".

Hai vị nói thật chứ? Hai vị không thấy hai viên gạch xấu xí ngay giữa bức tường kia ư? - chú tiểu kêu lên trong ngạc nhiên.

"Có chứ, nhưng tôi cũng thấy 998 viên gạch còn lại đã ghép thành một bức tường tuyệt vời ra sao" - vị sư già từ tốn.

Đôi khi chúng ta quá nghiêm khắc với bản thân mình khi cứ luôn nghiền ngẫm những lỗi lầm mà ta đã mắc phải, cho rằng cả thế giới đều nhớ đến nó và quy trách nhiệm cho ta. Chúng ta đã hoàn toàn quên rằng đó chỉ là hai viên gạch xấu xí giữa 998 viên gạch hoàn hảo.

Và đôi khi chúng ta lại quá nhạy cảm với lỗi lầm của người khác. Khi bắt gặp ai mắc lỗi, ta nhớ kỹ từng chi tiết. Và hễ có ai nhắc đến tên người đó, ta lại liên hệ ngay đến lỗi lầm của họ mà quên bằng những điều tốt đẹp họ đã làm.

Cần phải học cách rộng lượng với người khác và với chính mình. Một thế giới nhân ái trước hết là một thế giới nơi lỗi lầm được tha thứ.

SỐNG TRỌN VẸN TỪNG NGÀY

Trong một buổi diễn thuyết vào đầu năm học. Brian Dison - Tổng giám đốc của Tập đoàn Coca Cola - đã nói chuyện với sinh viên về mối tương quan giữa nghề nghiệp với những trách nhiệm khác của con người.

Bạn hãy tưởng tượng cuộc đời như một trò chơi tung hứng. Trong tay bạn có năm quả bóng mang tên là: công việc/ gia đình/ sức khỏe/ bạn bè và tinh thần. Bạn đang tung chúng lên không trung. Bạn sẽ hiểu ngay rằng công việc là quả bóng cao su. Vì khi bạn làm rơi nó xuống đất, nó sẽ nảy lên lại. Nhưng bốn quả bóng còn lại - gia đình, sức khỏe, bạn bè và tinh thần - đều là những quả bóng bằng thủy tinh. Nếu bạn lỡ tay đánh rơi một quả nó sẽ bị trầy xước, có vết nứt, bị nứt, bị hư hỏng hoặc thậm chí bị vỡ nát mà không thể sửa chữa được. Chúng không bao giờ trở lại như cũ. Bạn phải hiểu điều đó và cố gắng phấn đấu giữ cho được sự cân bằng trong cuộc sống của bạn.

Bạn làm thế nào đây?

Bạn đừng hạ thấp giá trị của mình bằng cách so sánh mình với những người khác. Đó là vì mỗi chúng ta là những con người hoàn toàn khác nhau, chúng ta là những cá nhân đặc biệt. Bạn chớ đặt mục tiêu của bạn vào những gì mà người khác cho là quan trọng. Chỉ có bạn mới biết rõ điều gì là tốt nhất cho chính mình.

Bạn chớ nên thờ ơ với những gì gắn gũi với trái tim của bạn. Bạn hãy nắm chắc lấy như thể chúng là những phần trong cuộc sống của bạn. Bởi vì nếu không có chúng, cuộc sống của bạn sẽ mất đi ý nghĩa.

Bạn chớ để cuộc sống trôi qua kẽ tay vì bạn cứ đắm mình trong quá khứ hoặc ảo tưởng về tương lai. Chỉ bằng cách sống cuộc đời

mình trong từng khoảnh khắc của nó, bạn sẽ sống trọn vẹn từng ngày của đời mình.

Bạn chớ bỏ cuộc khi bạn vẫn còn điều gì đó cho đi. Không có gì là hoàn toàn bế tắc mà nó chỉ thật sự trở nên bế tắc khi bạn thôi không cố gắng nữa.

Bạn chớ ngại nhận rằng mình vẫn chưa hoàn thiện. Đó chính là sợi chỉ mỏng manh ràng buộc mỗi người chúng ta lại với nhau.

Bạn chớ ngại mạo hiểm. Nhờ mạo hiểm với những vận hội của đời mình mà bạn học biết cách sống dũng cảm.

Bạn chớ khóa kín lòng mình với tình yêu bằng cách nói bạn không có thời gian yêu ai. Cách nhanh nhất để nhận được tình yêu là hãy cho đi. Cách chóng nhất để đánh mất tình yêu là níu giữ thật chặt. Còn phương thức tốt nhất để giữ được tình yêu là bạn hãy chấp cho nó đôi cánh.

Bạn chớ băng qua cuộc đời nhanh đến nỗi không những bạn quên mất nơi mình sống mà còn có khi quên cả bạn định đi về đâu.

Bạn chớ quên nhu cầu tình cảm lớn nhất của con người là cảm thấy mình được đánh giá đúng.

Bạn chớ ngại học. Kiến thức không có trọng lượng. Nó là kho báu mà bạn có thể luôn mang theo bên mình một cách dễ dàng.

Bạn chớ phí phạm thời giờ hoặc lời nói một cách vô trách nhiệm. Cả hai điều đó một khi mất đi sẽ không khi nào bắt lại được. Cuộc đời không phải là một đường chạy mà nó là một lộ trình mà bạn hãy thưởng thức từng chặng đường mình đi qua.

Quá khứ đã là lịch sử. Tương lai là một màu nhiệm. Còn hiện tại là một món quà của cuộc sống, chính vì thế mà chúng ta gọi đó là tặng phẩm (*).

(*) Present: Cách chơi chữ trong tiếng Anh - có nghĩa là hiện tại, đồng âm với tặng phẩm.

CÔ GÁI CÓ MỘT BÔNG HỒNG

John Blanchard rời khỏi băng ghế, chăm chú nhìn dòng người đang ra khỏi nhà ga xe lửa trung tâm thành phố. Anh đang chờ người con gái mà trái tim đã rất quen thuộc với anh nhưng khuôn mặt thì anh chưa từng gặp, một cô gái với một bông hoa hồng.

13 tháng trước đây trong một thư viện ở Florida, khi nhấc một cuốn sách ra khỏi kệ anh bỗng cảm thấy bị lôi cuốn không phải vì nội dung cuốn sách mà vì dòng chữ viết bằng bút chì bên lề cuốn sách. Những hàng chữ mềm mại với nội dung chứa đựng một tâm hồn sâu sắc và một trí tuệ sáng suốt. Bên trong bìa cuốn sách, nơi ghi tên người mượn anh tìm ra tên chủ nhân của hàng chữ, đó là Hollis Maynell. Cô gái sống ở thành phố New York.

Sau đó anh viết cho cô gái một bức thư tự giới thiệu mình và mong cô trả lời, nhưng ngày hôm sau anh đã phải lên tàu ra nước ngoài tham gia cuộc Chiến tranh thế giới lần thứ II. Trong vòng một năm và một tháng sau đó, hai người dần dần tìm hiểu nhau qua thư từ. Mỗi lá thư là một hạt giống được gieo vào trái tim nồng cháy. Một mối tình nảy nở. Anh đề nghị cô gái gửi cho mình một tấm hình nhưng cô gái từ chối. Cô cho rằng nếu anh thực lòng thì diện mạo của cô đâu có quan trọng gì.

Cuối cùng cũng đến ngày anh từ châu Âu trở về. Họ hẹn sẽ gặp nhau lần đầu tại nhà ga trung tâm thành phố New York vào lúc 19 giờ. Cô gái viết: "Anh sẽ nhận ra em vì em sẽ gài một bông hồng trên ve áo".

Khi đó, anh thấy một người con gái bước lại phía mình, cô ấy có một thân hình mảnh mai thon thả. Những cuộn tóc vàng loăn xoăn bên vành tai nhỏ nhắn. Cặp mắt cô ấy xanh như những đóa hoa. Đôi môi và cằm cô ta có nét cương quyết nhưng rất dịu dàng. Cô gái nở một nụ cười nhẹ nhàng hấp dẫn trên vành môi và nói nhỏ: "Đi cùng

em chứ, chàng thủy thủ?". Khi ấy hầu như không tự chủ được, Blanchard bước thêm một bước tiến về phía cô gái, và đúng lúc ấy anh nhìn thấy Hollis Maynell với bông hồng đứng ngay sau cô gái ấy.

Đó là một người đàn bà đã ngoài 40 tuổi. Bà ta có mái tóc màu xám bên trong một chiếc mũ đã cũ. Bà ta có một thân hình nặng nề, đôi chân mập mạp trong đôi giày đế thấp. Khi đó cô gái trong chiếc áo màu xanh vội vã bước đi. Blanchard có cảm giác dường như con người anh lúc đó bị chia làm hai, một nửa mong muốn được đi theo cô gái và một nửa hướng tới người đàn bà mà tâm hồn đã thật sự chinh phục anh. Và bà ta đứng đó, khuôn mặt béo tốt với làn da nhợt nhạt nhưng hiền lành và nhạy cảm. Khi đó bỗng nhiên Blanchard không còn lưỡng lự nữa. Tay anh nắm chặt cuốn sách nhỏ cũ kỹ giống như cuốn sách trong thư viện trước đây để cô gái có thể nhận ra mình.

Đây không phải là tình yêu nhưng là một cái gì đó rất đáng quý, một cái gì đó thậm chí có thể còn hơn cả tình yêu, một tình bạn mà anh luôn luôn và mãi mãi biết ơn. Blanchard đứng thẳng chào người đàn bà, chìa cuốn sách ra và nói, mặc dù khi nói anh cảm thấy mình bị nghẹn lại cay đắng và thất vọng:

- Tôi là trung úy John Blanchard và xin phép được hỏi chắc đây là cô Maynell? Tôi rất vui mừng là cô đã có thể đến đây gặp tôi hôm nay. Tôi muốn mời cô dùng cơm tối có được không?.

Người đàn bà nở một nụ cười bao dung và trả lời:

- Ta không biết việc này như thế nào con trai ạ, nhưng cô gái trẻ mặc chiếc áo vét màu xanh vừa đi kia đã nắn nỉ ta đeo đoá hoa hồng này trên ve áo. Cô ấy nói nếu anh có mời ta đi ăn tối thì nói rằng cô ấy đang đợi anh ở nhà hàng lớn bên kia đường. Cô ấy nói đây là một cuộc thử nghiệm gì đó!.

Chúng ta chắc cũng hiểu được và khâm phục sự sáng suốt của cô gái. Có lẽ bản chất thật sự của trái tim chỉ được nhận ra khi phải đối mặt với những điều không như ý muốn.

ĐIỀU QUAN TRỌNG NHẤT CUỘC ĐỜI BẠN LÀ GÌ?

Một thầy giáo đang dạy môn kế hoạch quản trị cho một lớp sinh viên thương mại. Để nhấn mạnh một điểm quan trọng trong công tác quản trị, ông lấy ra một bình 5 lít miệng rộng đặt lên bàn rồi chậm rãi lấy từng viên đá nhỏ đặt vào bình. Khi bình đầy ông hỏi các sinh viên:

- Cái bình đã đầy chưa?

Cả lớp đồng thanh đáp: Rồi.

Ông hỏi lại:

- Thật chứ

Rồi ông lại cúi xuống bàn lấy ra một thùng đầy những hạt sỏi và bỏ từng hạt sỏi vào bình. Ông lắc nhẹ bình và hỏi cả lớp:

- Bình đã đầy rồi chứ?

Lần này hầu hết các sinh viên chỉ đáp:

- Có lẽ không

- Tốt - ông mỉm cười và lấy tiếp dưới bàn ra một thùng cát và đổ cát vào bình rồi lại hỏi.

- Bình đã đầy chưa?

- Chưa? - Cả lớp lại đáp. Lập tức ông giơ tay lên khen: Rất tốt.

Ông lại tiếp tục lấy nước đổ vào bình cho đến khi nước ngập tràn qua miệng bình. Lúc này ông mới hỏi: Sự minh họa này nói lên điều gì?

Một sinh viên nhanh nhẹn đáp: Khó khăn sẽ không thành vấn đề gì cả nếu bạn thật sự cố gắng và cố gắng hơn nữa.

- Sai rồi. - Thầy giáo chậm chậm giải thích - Đó không phải là điều tôi muốn nói, cái chân giá trị ở đây đã dạy chúng ta rằng nếu bạn không đặt những nền tảng lớn lao ở những ngày đầu tiên, sau này bạn sẽ không bao giờ có được chúng. Thế điều gì quan trọng nhất trong cuộc đời các bạn?

Cả lớp nhao nhao: Con cái, vợ chồng, bạn đời, tình bạn, giáo dục, sức khỏe...

- Một lý tưởng - Người thầy đáp - Hãy nhớ rằng phải đặt nền tảng vững chắc trước đã, nếu không mãi mãi bạn sẽ không thể có được điều gì. Nếu bạn phải đổ mồ hôi cho những điều quá nhỏ bé, những điều làm tâm hồn bạn nặng thêm, sau đó cứ mãi ôm lấy và sống với những điều ấy thì bạn sẽ không bao giờ có được thời gian để làm một điều khác tốt hơn, hay hơn cho cuộc đời mình.

CHUYỆN CÂY TÁO

Ngày xưa ngày xưa có một cây táo rất to. Một cậu bé rất thích đến chơi với cây táo mỗi ngày. Nó leo lên ngọn cây hái táo ăn, ngủ trưa trong bóng râm. Nó yêu cây táo và cây cũng rất yêu nó. Thời gian trôi qua, cậu bé đã lớn và không còn đến chơi với cây táo mỗi ngày.

Một ngày nọ, cậu bé trở lại chỗ cây táo với vẻ mặt buồn rầu, cây táo reo to:

- Hãy đến chơi với ta.

- Cháu không còn là trẻ con, cháu chẳng thích chơi quanh gốc cây nữa. Cháu chỉ thích đồ chơi thôi và cháu đang cần tiền để mua chúng.

- Ta rất tiếc là không có tiền, nhưng cậu có thể hái tất cả táo của ta và đem bán. Rồi cậu sẽ có tiền. Cậu bé rất mừng. Nó vặt tất cả táo trên cây và sung sướng bỏ đi. Cây táo lại buồn bã vì cậu bé chẳng quay lại nữa. Một hôm, cậu bé - giờ đã là một chàng trai - trở lại và cây táo vui lắm:

- Hãy đến chơi với ta.

- Cháu không có thời gian để chơi. Cháu còn phải làm việc nuôi sống gia đình. Gia đình cháu đang cần một mái nhà để trú ngụ. Bác có giúp gì được cháu không?

- Ta xin lỗi, ta không có nhà. Nhưng cậu có thể chặt cành của ta để dựng nhà.

Và chàng trai chặt hết cành cây. Cây táo mừng lắm nhưng cậu bé vẫn chẳng quay lại. Cây táo lại cảm thấy cô đơn và buồn bã.

Một ngày hè nóng nực, chàng trai - bây giờ đã là người có tuổi - quay lại và cây táo vô cùng vui sướng.

- Hãy đến chơi với ta.

- Cháu đang buồn vì cảm thấy mình già đi. Cháu muốn đi chèo thuyền thư giãn một mình. Bác có thể cho cháu một cái thuyền không?

- Hãy dùng thân cây của ta để đóng thuyền. Rồi cậu chèo ra xa thật xa và sẽ thấy thanh thản.

Chàng trai chặt thân cây làm thuyền. Cậu chèo thuyền đi.

Nhiều năm sau, chàng trai quay lại.

- Xin lỗi, con trai của ta. Nhưng ta chẳng còn gì cho cậu nữa.

Không còn táo.

- Cháu có còn răng nữa đâu mà ăn.

- Ta cũng chẳng còn cành cho cậu leo trèo.

- Cháu đã quá già rồi.

- Ta thật sự chẳng giúp gì cho cậu được nữa. Cái duy nhất còn lại là bộ rễ đang chết dần mòn của ta - cây táo nói trong nước mắt.

- Cháu chẳng cần gì nhiều, chỉ cần một chỗ ngồi nghỉ. Cháu đã quá mệt mỏi sau những năm đã qua.

- Ôi, thế thì cái gốc cây già cỗi này là một nơi rất tốt cho cậu ngồi dựa vào và nghỉ ngơi. Hãy đến đây với ta.

Chàng trai ngồi xuống và cây táo mừng rơi nước mắt. Đây là câu chuyện của tất cả chúng ta. Cây táo là cha mẹ chúng ta. Khi chúng ta còn trẻ, ta thích chơi với cha mẹ. Khi lớn lên, chúng ta bỏ họ mà đi và chỉ quay trở về khi ta cần họ giúp đỡ. Bất kể khi nào cha mẹ vẫn luôn sẵn sàng nâng đỡ chúng ta để ta được hạnh phúc.